

дітей до роботи у цій організації. Хіба зараз ветерани, яких з часом стало менше, не потребують допомоги? А невже зустрічі з талановитими художниками, народними майстрами не викличуть інтерес у учнів навчитися якійсь справі? Чому стверджують, що пропав інтерес до літературних вечорів та диспути? Може справа в іншому, може зараз вчитель не може або не хоче цитувати для прикладу уривки твору, які б викликали сльози, хвилювання, радість у дітей за героя. Не віряться в те, що молодь була б байдужою висловити свою думку з приводу проблеми, яку вчитель запропонував би їм після детального вивчення твору, та ще саме такого, у якому всі поставлені проблеми сприяють вихованню молоді.

Скільки є на сьогодні прекрасних починань: школи народної творчості для молоді, школи мистецтва, різноманітні клуби для старшокласників, які діють насправді, а не лише на папері. У цих закладах працюють кваліфіковані спеціалісти, які з великою любов'ю і відповідальністю залучають молодь до народної творчості, виховують у юнаків і дівчат почуття прекрасного, і це дає надію, що моральні цінності будуть збережені, що наша молодь духовно не збідніє, необхідно тільки кожне починання підтримувати, тоді гуманістичне виховання не буде залишатись теорією.

С.А. Васильцова

Педагогічні поради батькам у вихованні дітей на народних звичаях

Особливе значення для зростання національної самосвідомості учнів мають знання свого родоводу, традицій і звичаїв рідного народу. Але, як показує практика, вирішити цю важливу проблему без залучення батьків неможливо. Складність виконання завдання полягає не лише у слабкій активності значної частини батьків, але й неприпустимо низькому рівні їх знань історії українського народу, його звичаїв, традицій.

Дивного, безумовно, у цьому нічого не має, бо таке негативне явище спостерігається серед покоління людей, яке виховувалося засобами не народної, а відірваної від життя свого народу, канонічної педагогіки. Звідси ми прийшли до висновку, що без комплексного вирішення цих двох складових однієї і тієї ж проблеми домогтися позитивних зрушень у національному вихованні буде важко.

Пошук досвідченим колективом СШ №69 нових підходів до розв'язання питань засвідчив ряд ефективних педагогічних інновацій, які, на нашу дум-

ку, можуть бути результативними. Ця робота була розпочата з вивчення краєвого досвіду сімей учнів школи. З цією метою на батьківських зборах постійно надається слово батькам, які гарно виховали своїх дітей. Їх досвід допоміг з'ясувати, що атмосфера любові і дружби в родинному колі самі собою не приносять. Вони створюються завдяки копіткій і дружній роботі усіх без винятку членів сім'ї. Це можливо у творчому процесі підготовки і проведення спільної праці, дозвілля, задушевних бесід, сімейних культпоходів, шанобливого спілкування один з одним тощо.

Своєрідно, без будь-якої офіційності, у школі практикується проведення батьківських зборів з питань народознавства і разом з учнями. Цікаво і охоче виступають батьки і їх юна зміна, а потім хвилюючий конкурс серед двох поколінь: хто знає більше колядок, щедрівок, загадок - батьки чи діти? Жюрі з числа учнів, батьків і вчителів підводить підсумки, визначаються переможці. Така форма роботи подобається всім. Її значення для вивчення українських народних традицій, звичаїв, культури рідного народу, вагоме і корисне для дорослих і для юних.

Замість традиційних лекторіїв для одних лише батьків впроваджуємо співпрацю: учитель - батьки - учні. Наприклад, після прослуховування і спільного обговорення циклу лекцій "З родини йде життя дитини", "Роду нема переводу" батьки і діти не тільки зрозуміли хибність незнання своїх родинних коренів, але й почали у творчій співдружбі виготовляти "родинне дерево" кожної сім'ї. В результаті більшість дітей знають не про одне, а й про третє і навіть подальше покоління своїх пращурів. Вихованці школи і їх батьки не тільки добре знають, що таке рід, родина, але й охоче беруть участь у традиційних родинних святах, які зміцнюють стосунки дітей, розширюють контакт з близькими і далекими родичами, поліпшують родинні взаємовідношення, олюднюють їх.

Ніколи не слід забувати і про таку мудру "гілку родинного дерева" як дідуся і бабусі. У школі це незамінні помічники і добрі порадики. Дуже подобаються і досвідченим повчителям і їх онукам виставки бабусиних робіт з рукоділля: гарні вишиванки, серветки, рушники. Успадковані від попередніх поколінь народні звичаї і традиції вони охоче передають новому поколінню "родинного дерева".

Добре сприяють справі національного виховання учнів і батьків і такі конкурси, як "Коса - дівоча краса", "Смачного вам", "Співанки", тематичні вечори "Козацькому роду нема переводу", "Українські вечорниці", у яких беруть участь не тільки учні, але й батьки, дідуся, бабусі - тобто, вся родина. В результаті зміцніла дружба сімей, зросла відповідальність кожного за виконання

обов'язків кожного перед "родинним деревом" - цим своєрідним кодексом морально-етичних надбань кількох поколінь одного коріння. Тому логічно, що учні школи вже не дивуються інноваціям системи їх виховання, яка прийшла з проголошенням незалежності молодій українській державі, а з гордістю розповідають про родину свого класу, яку вони у тісній співдружбі з батьками вивчають і добре знають.

Учні таких класів відзначаються гарним рівнем вихованості, порядністю і творчим відношенням до навчання. А їх батьки, завдяки засобам народознавства, помітно підвищили свою відповідальність за виконання обов'язків по національному вихованню юних громадян незалежної Української держави.

В.А. Яковлева

Про деякі негативні відносини між учителями та учнями

Для повного переходу до реалізації принципу гуманізації освіти треба вирішати деякі негативні проблеми. І однією з таких проблем є відсутність єдності серед учителів щодо факту, що не існує єдиного уявлення про ідеального учня (про виховний максимум) який повинен бути досягнутий для всіх школярів. Різні уявлення в один і той же час діють як критерії розвитку особистості кожного окремого учня. І саме в цьому питанні вчителі відрізняються своїми поглядами. Деякі педагоги не бачать в учневі особистість, не враховують його індивідуальних особливостей та не звертають увагу на те, що учень на кожного викладача реагує по-іншому, що веде до різних підходів учителів. Для цілеспрямованого впливу на учнів вчені провели дослідження з проблеми відсутності у вчителів єдиного погляду на учнів та наслідків такого становища справ. Учасники експерименту повинні були висловити свої думки про такі особистості характеру учнів: активність, старанність, наполегливість, зацікавленість та інші.

Наприкінці експерименту вдалося встановити, що в класах, де вчителі поважають учнів як особистість, кооперуються з учнями, де нормальна робоча атмосфера, позитивні відносини між учнями та викладачем - вчителі оцінюють учнів суворими вимогами. У класах, де учні не кооперуються з учителями, де самі вони, як правило, роз'єднані на групи, які керуються негативно орієнтованими школярами, де вчитель та учні у загострених ситуаціях протистоять один одному - оцінка вчителя необ'єктивна. Тому треба мати на увазі, що головна роль у регулюванні відносин у колективі належить людині, яка робить оцінку, її "висок" має перворідне значення. Отже, самим важливим у досягненні бажан-